

بررسی خواص مکانیکی نوع و درصد جفت‌کننده در چندسازه باگاس پلیپروپیلن

امیر نوربخش^{*} و ابوالفضل کارگرفرد^۱

۱- نویسنده مسئول، دانشیار، صنایع چوب و کاغذ، بخش تحقیقات علوم چوب و فراورده‌های آن، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، تهران.

پست الکترونیک: nourbakhsh_amir@yahoo.com

۲- دانشیار، صنایع چوب و کاغذ، بخش تحقیقات علوم چوب و فراورده‌های آن، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، تهران

تاریخ دریافت: دی ۱۳۹۳ تاریخ پذیرش: اسفند ۱۳۹۳

چکیده

در این بررسی استفاده از سه نوع جفت‌کننده پلیپروپیلن و آرد باگاس در تولید چندسازه چوب پلاستیک مورد توجه قرار گرفت. نوع جفت‌کننده و مقدار مصرف جفت‌کننده در سه سطح به عنوان عوامل متغیر با ۴۰ درصد آرد باگاس در نظر گرفته شد. ویژگی‌های مکانیکی و شاخص جریان مذاب (MFI) چندسازه‌های چوب پلاستیک در تیمارهای مختلف مورد مقایسه قرار گرفت. با استفاده از آزمون فاکتوریل دو عامله در قالب بلوك‌های کامل تصادفی تجزیه و تحلیل آماری انجام شد و مقایسه میانگین‌ها با استفاده از آزمون چند دامنه‌ای دانکن (DMRT) مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که جفت‌کننده G-3216 در سطح ۲ درصد وزنی با داشتن گرانزوی بیشتر و شاخص جریان مذاب بهتر، خواص مکانیکی بالاتری نسبت به دو نوع دیگر جفت‌کننده مالینکی داشته است. مورفولوژی چندسازه‌های چوب پلاستیک ساخته شده با سه نوع جفت‌کننده پلیپروپیلنی توسط میکروسکوپ الکترونی پویشی SEM نیز مورد تحقیق قرار گرفت. حضور حفره‌های بیشتر در سطح شکست نمونه حاوی پلیپروپیلن به همراه جفت‌کننده G-3015 نسبت به دو جفت‌کننده دیگر نشان‌دهنده اتصال ضعیف بین ماده لیگنوسلولزی و ماتریس پلیمری بود.

واژه‌های کلیدی: چندسازه، باگاس، پلیپروپیلن، جفت‌کننده، خواص مکانیکی، شاخص جریان مذاب.

دستیابی به علم و فناوری نانو چندسازه‌ها امکان طراحی و بهینه‌سازی را در ابعاد مولکولی فراهم می‌سازد. نانو چندسازه‌ها به موادی متشکل از بیش از دو جزء گفته می‌شود که یکی از اجزای آن در ابعاد نانومتر باشد و در جزء دیگر پراکنده شده باشد. البته یک چندسازه باید دارای خواص بهتری از هر دو جزء تشکیل‌دهنده آن (حداقل در یکی از خواص) باشد.

Maldas و kokta (۱۹۸۹) بیان کردند که رفتار پلیمرهای الیافی نسبت به تغییر شکل حرارتی بسیار حساس

مقدمه
اهمیت مواد لیگنوسلولزی به اندازه‌ای زیاد شده که این مواد امروزه به عنوان تقویت‌کننده پلاستیک‌ها مورد توجه بسیاری از محققان قرار گرفته است. مواد پلیمری که همان ماده زمینه یا ماتریس می‌باشند شامل پلیمرهای گرمانرم و یا پلیمرهای گرماسخت است. در دهه اخیر زمینه جدیدی تحت عنوان نانو چندسازه‌ها نیز در عرصه علم و فناوری وارد شده است و از آن پس تاکنون موضوع بسیاری از تحقیقات انجام شده و پیشرفت‌های به دست آمده بوده است.

نشان داده‌اند. البته مقدار بهبودی خواص مکانیکی به مقدار الیاف، غلظت، ساختمان شیمیایی عوامل اتصال، ترکیب اجزا پوشش، درجه پیوند زدن و به نوع تیمار مورد استفاده بستگی داشت. به طورکلی نتایج نشان داد که تیمار با ایزوسیانات و مالئیک ایندرید پیوند شده با پلیپروپیلن بسیار مؤثرتر از تیمارهای سیلان و ایندرید فتالیک است.

در بررسی دیگری Lu و همکاران (۲۰۰۵) هفت نوع عامل جفت کننده را مورد بررسی قرار دادند. آنها نتیجه گرفتند که جفت کننده MAPE اثر بهتری نسبت به OPE (پلی‌اتیلن اپوکسیدایزد) و PPE (پلی‌پروپیلن خالص دارد و دلیل آن وجود اتصال قوی‌تر است. ترکیب عدد اسیدی، وزن مولکولی و غلظت عامل جفت کننده همه در قدرت اتصال چندسازه چوب پلاستیک مؤثر است. به طوری‌که عامل جفت کننده با وزن مولکولی بالا و عدد اسیدی متوسط باعث بهبود اتصال می‌شود.

در تحقیقی جامع Matuana و همکاران (۲۰۰۹) استفاده از انواع جفت کننده‌های مالیکی پلی‌اتیلنی و پلی‌پروپیلنی را در جهت کاهش مصرف چسب و افزایش چسبندگی در تولید فراورده‌های مرکب چوبی (تحته خرد چوب، تخته فیبر با دانسیته متوسط و چندسازه‌های چوب پلاستیک) مورد بررسی قرار دادند. نتایج این تحقیق نشان داد که جفت کننده مالیکی پلی‌اتیلنی (MAPE) نسبت به جفت کننده پلی‌پروپیلنی (MAPP) دارای خواص مقاومتی بهتری از جمله چسبندگی داخلی (IB) داشته است. همچنین مقایسه انواع جفت کننده مالیکی با وزن مولکولی مختلف (MW) شامل G-3216 با وزن مولکولی ۳۹۰۰۰، G-3015 با وزن مولکولی ۴۷۰۰۰ و G-3003 با وزن مولکولی ۵۲۰۰۰ مورد توجه قرار گرفت. نتایج نشان داد که استفاده از جفت کننده G-3216 با وزن مولکولی کمتر توانسته مقاومت‌های مکانیکی فراورده‌های مرکب چوبی را افزایش دهد.

در این تحقیق برای بهبود خواص مکانیکی چندسازه چوب پلاستیک، از سه سطح نوع جفت کننده مالیکی و از مواد چوبی باگاس به عنوان مواد اولیه چوبی و دو سطح درصد جفت کننده برای تعیین بهترین شرایط ساخت استفاده شده است.

بوده و این حساسیت در مقاومت به ضربه بیشتر است ولی با استفاده از عامل جفت‌کننده ایندرید مالئیک به عنوان سازگار کننده در دامنه حرارتی ۱۹۰ درجه سلسیوس این ویژگی مطلوب‌تر بوده است.

در بررسی دیگری Felix و همکاران (۱۹۹۳) ویژگی‌های سطحی الیاف روزنامه اصلاح شده با مواد جفت‌کننده را مورد توجه قرار دادند. آنان در این بررسی از عوامل جفت‌کننده ایندرید مالئیک پلی‌پروپیلنی استفاده کردند. نتایج آنان نشان داده که عوامل جفت‌کننده فوق روی سطوح الیاف کاغذ روزنامه دارای ویژگی‌های سطحی اسیدی شده که باعث بوجود آمدن تغییراتی شده است. آنان با تیمار کردن به‌وسیله عوامل جفت‌کننده ویژگی‌های اسیدی را در سطوح کاهش داده‌اند. این کار توسط رفتار خشی زنجیرهای پلی‌پروپیلنی ایندریدی (Epolene 3003) شرکت Eastman (آلمان) انجام شده است. همچنین طیف‌سنجی FTIR در این بررسی ثابت کرده است که حرکت‌های ایندرید در ایندرید مالئیک پلی‌پروپیلنی باعث واکنش استری شدن با گروه‌های هیدروکسیل سطح الیاف روزنامه شده است. البته این عوامل مجدداً با سطوح الیاف روزنامه واکنش انجام داده تا به شکل یک منو استر و تشکیل الیاف استری با گروه‌های کربوکسیلیک شده‌اند.

Li و همکاران (۲۰۰۳) بر روی استفاده از مواد مختلف جفت‌کننده در سطح اتصال بین چوب و مواد پلیمری مطالعاتی انجام داده و عنوان کرده‌اند که قابلیت پیوند زنی در مواد مختلف جفت‌کننده مالیکی E-432 و G-3003 است و در فرایندهای مختلف از جمله چندسازه‌های چوب پلاستیک استفاده شده دارای مزایای بسیاری از جمله چسبندگی بهتر و اتصال شیمیایی مناسب‌تر است.

همچنین در تحقیقی Maldas و همکاران (۲۰۰۳) اثر سه سازگار کننده ایزوسیانات، سیلان و مالئیک ایندرید پیوند خورده با پلی‌پروپیلن را در تشکیل مواد چندسازه ترمопلاستیک مورد بررسی قرار دادند. این تحقیق نشان داد که به طورکلی چندسازه تیمار شده با سازگار کننده‌ها خواص مکانیکی مطلوب‌تری را نسبت به چندسازه‌های تیمار نشده

در دمای ۱۰۰ درجه سانتی گراد به مدت ۲۴ ساعت تا رطوبت ۳٪ خشک شدند. میزان مواد لیگنوسلولزی ۴۰٪ وزن کل چندسازه ثابت در نظر گرفته شد.

Moplen V30S پلی پروپیلن مورد بررسی با نام تجاری Moplen V30S از پتروشیمی ارک با شاخص جریان مذاب ۸ گرم بر ۱۰ دقیقه در دمای ۲۳۰ درجه سانتی گراد و دانسیته ۹۲٪ گرم بر سانتیمتر مکعب تهیه گردید.

جفت‌کننده در این بررسی از سه نوع مختلف از شرکت Sigma-Aldrich مطابق با جدول شماره ۱ تهیه گردید.

مواد و روش‌ها

عوامل متغیر این تحقیق شامل سه سطح نوع جفت کننده (G-3003، G-3216 و G-3015) و سه سطح جفت کننده (صفر، ۲ و ۴ درصد وزنی) است. در تمام ۷ تیمار نوع پلیمر، مواد چوبی و سایر مواد مصرفی ثابت فرض شدند.

تهیه مواد اولیه

مواد چوبی

مواد: آرد چوب مورد استفاده از گونه باگاس تهیه گردید که پس از درجه‌بندی در ابعاد ۶۰/۴۰ الک گردیدند. سپس

جدول ۱- مشخصات فیزیکی پلی پروپیلن و جفت‌کننده‌های مالیکی مورد استفاده

نوع سازگارکننده‌ها و پلیمر مورد استفاده	گرانزوی بروکفیلد ($^0\text{C}, \text{cP}$) ۱۹۰	نقطه ذوب (C°)	شماره اسیدی (mgKOH/g)	دانسیته (g/cm³)	وزن مولکولی (Mw)	شاخص جریان مذاب (گرم بر ۱۰ دقیقه در ۹۰ درجه سانتی گراد)
PP Moplen	-	۱۴۳	-	۰/۹۲	-	۸-۱۰
V30S	۶۰۰۰	۱۵۲	۹	۰/۹۳	۵۲۰۰۰	۹
Eastman-G-3003	۱۸۰۰۰	۱۴۲	۱۶	۰/۹۷	۶۰۰۰۰	۱۴
Eastman-G-3216	۱۸۰۰۰	۱۵۶	۱۵	۰/۹۵	۴۷۰۰۰	۶-۸
G-Eastman 3015	۱۸۰۰۰	۱۵۶	۹	۰/۹۳	۵۲۰۰۰	۹

تهیه گردید. ذرات پلت تهیه شده توسط دستگاه گرانول‌ساز به گرانول تبدیل شدند. به منظور جلوگیری از هرگونه اثر منفی رطوبت، ذرات گرانول توسط دستگاه خشک‌کن در دمای ۹۰ درجه سانتی گراد تا ۳٪ خشک گردیدند. ذرات گرانول به دست آمده توسط دستگاه قالب‌گیری تزریقی در دمای ۱۸۵ درجه سانتی گراد و با فشار ۳ مگاپاسکال مطابق با استاندارد ASTM D 618 برای تهیه نمونه‌های آزمونی ضربه، خمس و کشش تهیه گردید.

آماده‌سازی و ساخت چندسازه

نسبت وزنی ترکیب مواد مختلف و تیمارهای ساخت در جدول شماره ۲ ارائه شده است. مواد مورد استفاده توسط دستگاه اکسترودر (کولین) از نوع دو مارپیچه همسوگرد مخلوط گردیدند. سپس مناطق حرارتی اکسترودر به ترتیب ۱۶۵، ۱۷۰، ۱۷۵، ۱۸۰ و ۱۸۵ درجه سانتی گراد برای نواحی ۱ تا ۵ اختصاص یافت. سرعت دورانی مارپیچه در حد ۶۰ دور در دقیقه تنظیم گردید. مواد مخلوط شده مذاب از حمام آب سرد عبور داده شده و به صورت پلت (Pellets)

جدول شماره ۲ - درصد ترکیب مواد و تیمارهای ساخت نمونه‌های چندسازه

شماره تیمار	نوع جفت کننده	جفت کننده (درصد وزنی)	بلی بروپیلن (درصد وزنی)	آرد باگاس (درصد وزنی)
۱	نمونه شاهد (بدون جفت کننده)	.	۶۰	۴۰
۲	G-3003	۲	۵۸	۴۰
۳	G-3003	۴	۵۶	۴۰
۴	G-3216	۲	۵۸	۴۰
۵	G-3216	۴	۵۶	۴۰
۶	G-3015	۲	۵۸	۴۰
۷	G-3015	۴	۵۶	۴۰

بررسی قرار گرفت. سطوح شکست نمونه‌های آزمونی بعد از اندازه‌گیری مقاومت به ضربه توسط لایه طلا پوشش داده شد. تمام تصاویر با ولتاژ تسريع شده ۲۵ کیلووات بررسی شدند.

تجزیه و تحلیل آماری

برای تجزیه و تحلیل آماری از آزمون فاکتوریل دو عامله و در قالب طرح کاملاً تصادفی استفاده شد. تجزیه و تحلیل با استفاده از نرم افزار MSTAT-C انجام شد و مقایسه میانگین‌ها با استفاده از آزمون چند دامنه‌ای دانکن (DMRT) مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج

جدول ۳ خلاصه تجزیه واریانس مقاومت‌های مکانیکی و اثرات مستقل و متقابل نوع جفت کننده و درصد جفت کننده در سطح ۱ و ۵ درصد نشان می‌دهد. همچنین مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

خواص کششی

با توجه به جدول تجزیه واریانس مشخص شده است که اثرات مستقل نوع جفت کننده بر مقاومت و مدول کششی در سطح ۵ درصد معنی‌دار است. همان‌گونه که از شکل ۱ مشخص شده است اثرات مستقل نوع جفت کننده در سطح ۵ درصد بر خواص کششی چندسازه چوب پلاستیک معنی‌دار شده است. نتایج نشان داده است

اندازه‌گیری خواص مکانیکی تمام نمونه‌های آزمونی مطابق با آیین‌نامه‌های استاندارد ASTM-D 638 برای خواص کششی، ASTM-D 256 برای مقاومت به ضربه فاقدار آیزود آزمایش گردیدند. نمونه‌های کششی و خمشی با استفاده از دستگاه (1186) Instron در سرعت ۱/۵ و ۲ میلی‌متر بر دقیقه به ترتیب آزمایش شدند. برای آزمون استحکام کششی نمونه‌های دمبلي شکل از نوع III با ضخامت ۱۲ میلی‌متر استفاده شد. دستگاه آزمایشگر مقاومت به ضربه از نوع Zwick 1446 انتخاب گردید. نتایج ارائه شده، میانگین حداقل ۶ نمونه برای هر تیمار است.

شاخص جریان مذاب (MFI)

شاخص جریان مذاب مطابق با آیین‌نامه استاندارد ASTM-D1238-98 و با دستگاه اندازه‌گیری شاخص جریان مذاب Plasto-meter اندازه‌گیری گردید. این شاخص در دمای ۱۹۰ درجه سانتی‌گراد با وزنه ۲/۱۶۴ کیلوگرم تعیین شد. نتایج به دست آمده بر اساس ۱۰ دقیقه مشخص گردید.

مطالعه ریخت‌شناسی میکروسکوپی: (SEM)

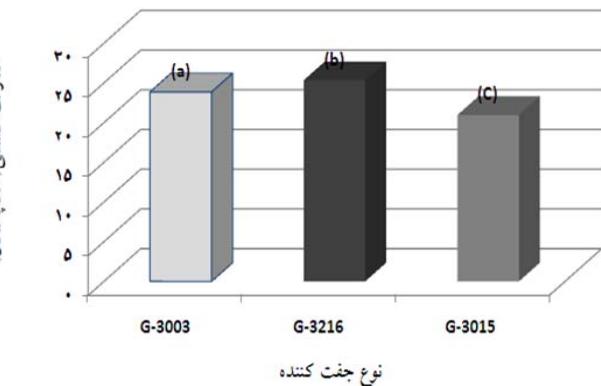
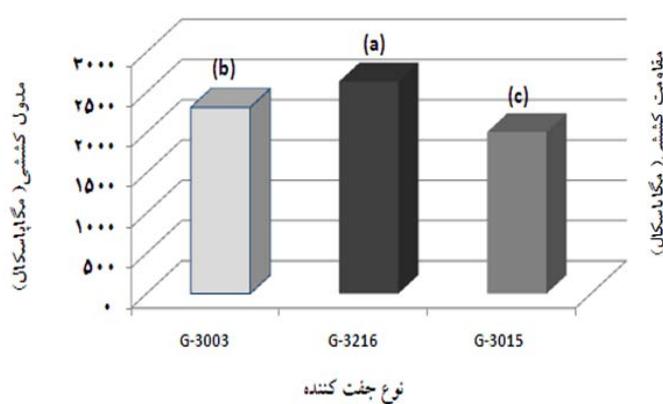
خواص مورفولوژیکی چندسازه‌های ساخته شده با استفاده از میکروسکوپ الکترونی (SEM) از نوع Philips XL 30 مورد

جدول ۳- خلاصه تجزیه واریانس مقاومت‌های مکانیکی و فیزیکی

مبنی	مقادیر کششی	مدول کششی	مقادیر خمشی	مودول خمشی	مقادیر به ضربه
نوع جفت‌کننده	***/۰۲۸۰	***/۰۴۲	***/۰۳۱	ns./۱۱۸	*۰/۰۲۲
درصد جفت‌کننده	***/۰۰۰	***/۰۰۰	***/۰۰۰	***/۰۱۲	*۰/۰۱۸
اثر متقابل (نوع جفت‌کننده * درصد جفت‌کننده)	***/۰۰۱	ns./۱۱۷	***/۰۰۲	ns./۲۸۵	ns./۱۱۲

می‌شود که استفاده از جفت‌کننده G-3216 در گروه برتر (a) قرار داشته که نسبت به جفت‌کننده G-3003 که در گروه بعدی (b) قرار داشته دارای افزایش ۶/۴۲ درصدی است.

که استفاده از جفت‌کننده G-3216 سبب افزایش مقاومت کششی نسبت به دو نوع جفت‌کننده دیگر شده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه

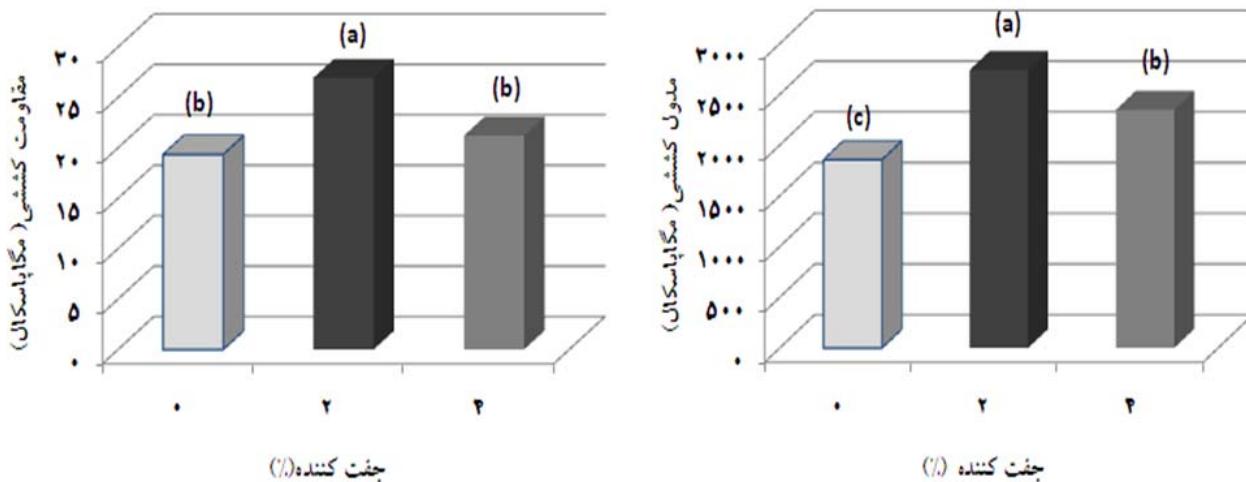

شکل ۱- اثر مستقل نوع جفت‌کننده بر خواص کششی چندسازه چوب پلاستیک

چوب پلاستیک معنی‌دار شده است. نتایج مقاومت و مدول کششی نشان داده است که استفاده از ۲ درصد جفت‌کننده سبب افزایش مقاومت و مدول کششی نسبت به ۴ درصد جفت‌کننده شده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که در زمان استفاده از ۲ درصد جفت‌کننده در گروه برتر (a) قرار می‌گیرد. در تیمارهایی که از ۴ درصد مواد جفت‌کننده استفاده گردیده است در گروه بعدی (b) قرار می‌گیرد. Youngquest و همکاران (۱۹۹۱) نیز تأثیر ماده سازگاردهنده MAPP را بر چندسازه‌های چوب / پلی‌پروپیلن مورد بررسی قرار دادند. نتایج آنان حکایت از آن داشت که جفت‌کننده مالیکی (MAPP) در سطح ۳٪ و یا حتی کمتر باعث افزایش مقدار مقاومت‌ها و مدول‌ها و مقاومت به ضربه قادر گردیده است.

نتایج نشان داده است که استفاده از جفت‌کننده G-3216 سبب افزایش مدول کششی نسبت به جفت‌کننده G-3003 شده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که استفاده از جفت‌کننده G-3216 در گروه برتر (a) قرار داشته که نسبت به جفت‌کننده G-3003 که در گروه بعدی (b) قرار داشته دارای افزایش ۱۳/۸۷ درصدی است. نقطه ذوب کمتر و شاخص جریان مذاب بالاتر این نوع جفت‌کننده سبب افزایش مقاومت و مدول کششی نسبت به جفت‌کننده G-3003 شده است.

همان‌گونه که در شکل ۲ مشخص شده است اثرات مستقل درصد مواد جفت‌کننده در چندسازه چوب پلاستیک در سطح ۱ درصد بر خواص کششی چندسازه

شکل ۲- اثر مستقل درصد جفت کننده بر خواص کششی چندسازه چوب پلاستیک

همراه جفت کننده مالیکی افزایش ۲۱٪ در استحکام کششی ایجاد می‌کند. Rowlands و Stark در سال ۲۰۰۳ در گزارش خود مطرح کردند که چندسازه ساخته شده با چوب و ۳٪ MAPP افزایش ۲۷ درصدی در استحکام کششی ایجاد می‌کند.

خواص خمی

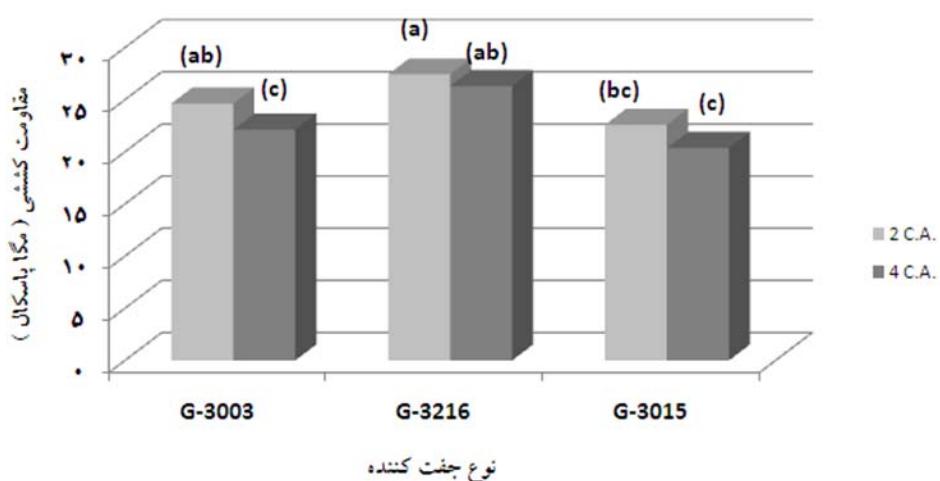
با توجه به جدول تجزیه واریانس مشخص شده است که اثرات مستقل نوع جفت کننده بر مقاومت خمی در سطح ۵ درصد معنی‌دار است. همان‌گونه که در شکل ۴ مشخص شده، نتایج نشان داده است که استفاده از جفت کننده G-3216 سبب افزایش مقاومت خمی نسبت به دو نوع جفت کننده دیگر شده است.

با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که استفاده از جفت کننده G-3216 در گروه برتر (a) قرار داشته که نسبت به جفت کننده G-3003 که در گروه بعدی (b) قرار داشته دارای افزایش ۴۳/۱۲ درصدی است. یکی از دلایل افزایش مقاومت خمی در جفت کننده G-3216 نقطه ذوب کمتر و شاخص جریان مذاب بالاتر این نوع جفت کننده بوده است. شاخص جریان مذاب مالیکی Matuana و همکاران (۲۰۰۹) استفاده از انواع جفت کننده‌های مالیکی پلی‌اتیلنی و پلی‌پروپیلنی را در جهت کاهش مصرف چسب و افزایش چسبندگی در تولید فراورده‌های مرکب چوبی مورد بررسی قرار دادند.

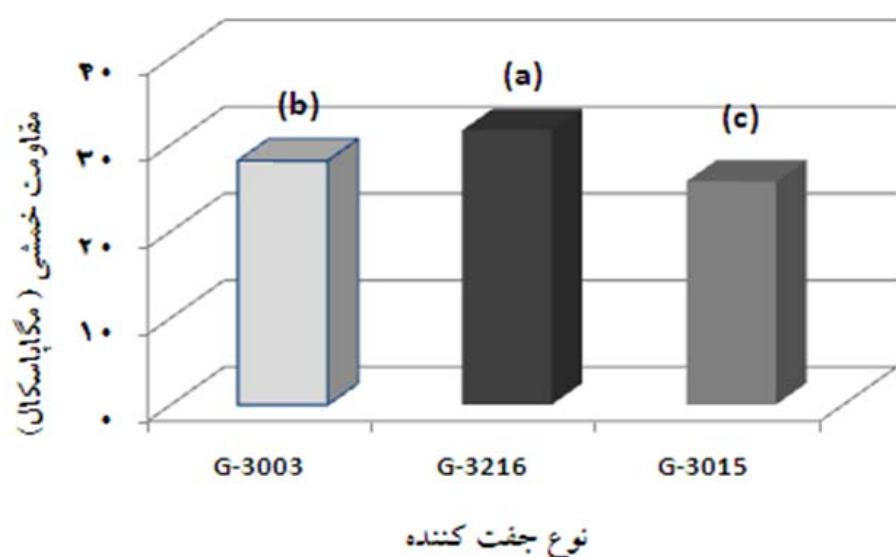
با توجه به جدول تجزیه واریانس مشخص شده است که اثر متقابل میان نوع و درصد جفت کننده بر مقاومت کششی در سطح ۵ درصد معنی‌دار است. همان‌گونه که از شکل ۳ مشخص شده است اثر متقابل میان نوع و درصد جفت کننده در سطح ۱ درصد بر مقاومت کششی چندسازه چوب پلاستیک معنی‌دار شده است.

نتایج نشان داده است که استفاده از ۲ درصد جفت کننده G-3216 سبب افزایش مقاومت کششی نسبت به سایر تیمارها شده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که استفاده از ۲ درصد جفت کننده G-3216 در گروه برتر (a) قرار داشته که نسبت به ۴ درصد جفت کننده G-3216 که در گروه بعدی (b) قرار داشته دارای افزایش ۵۴/۷ درصدی است. نقطه ذوب کمتر در جفت کننده G-3216 و همچنین شاخص جریان مذاب بالاتر سبب روانی جریان و باعث یکنواختی بهتر چندسازه در هنگام ساخت می‌گردد.

همچنین نتایج نشان داده است که استفاده از ۲ درصد جفت کننده G-3003 سبب افزایش مقاومت کششی شده که در گروه بعدی (b) قرار گرفته است. در این تحقیق نیز نقش بر جسته جفت کننده مالیکی در افزایش مقاومت کششی چندسازه مشهود است. Mayer و همکاران در سال ۲۰۰۳ گزارش کردند که چندسازه ساخته شده چوب پلاستیک به

شکل ۳- اثر متقابل بین نوع و درصد جفت کننده بر مقاومت کششی چندسازه چوب پلاستیک

شکل ۴- اثر مستقل نوع جفت کننده بر مقاومت خمشی چندسازه چوب پلاستیک

در سطح ۱ و ۵ درصد بر خواص خمشی چندسازه چوب پلاستیک معنی دار شده است. نتایج مقاومت و مدول خمشی نشان داده است که استفاده از ۲ درصد جفت کننده سبب افزایش مقاومت و مدول خمشی نسبت به ۴ درصد جفت کننده گردیده است.

با مقایسه میانگین ها به روش دانکن نیز ملاحظه می شود که در زمان استفاده از ۲ درصد جفت کننده مقاومت های خمشی در گروه برتر (a) قرار می گیرد. در تیمارهایی که از

مقایسه انواع جفت کننده مالیکی با وزن مولکولی مختلف (MW) شامل G-3216 با وزن مولکولی ۳۹۰۰۰ و G-3015 با وزن مولکولی ۴۷۰۰۰ مورد توجه قرار گرفت. نتایج نشان داد که استفاده از جفت کننده G-3216 با وزن مولکولی کمتر توانسته مقاومت های مکانیکی فراورده های مرکب چوبی را افزایش دهد.

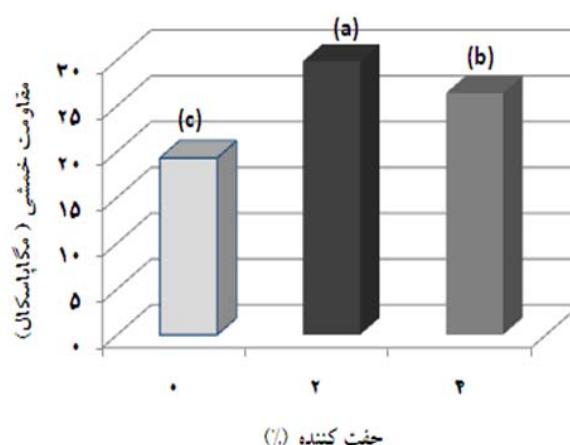
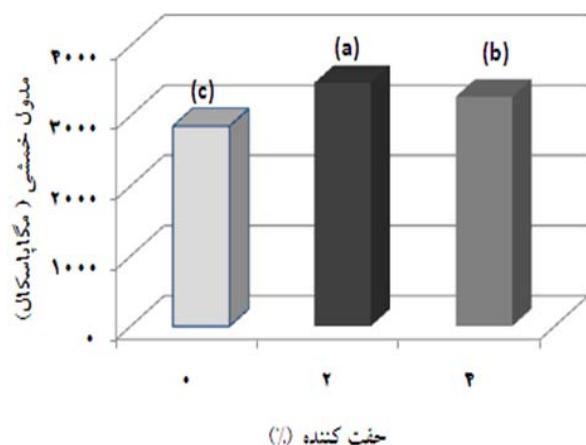
همان گونه که در شکل ۵ مشخص شده است اثرات مستقل درصد مواد جفت کننده در چندسازه چوب پلاستیک

G-3003 که در گروه بعدی (b) قرار داشته دارای افزایش ۸/۶ درصدی است.

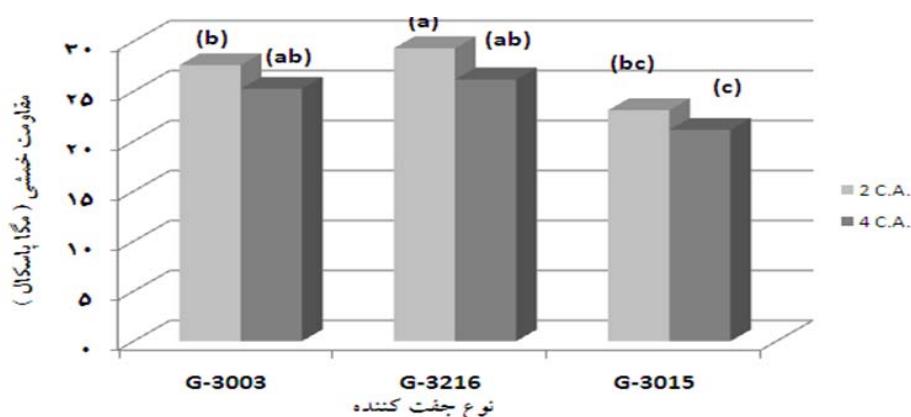
همچنین نتایج نشان داده است که استفاده از ۴ درصد جفت کننده G-3216 سبب افزایش مقاومت خمشی شده که در گروه بعدی (c) قرار گرفته است. در این قسمت نیز نقش برجسته جفت کننده مالیکی در افزایش مقاومت خمشی چندسازه مشهود است. به طوری که نقطه ذوب کمتر در جفت کننده G-3216 و همچنین شاخص جریان مذاب بالاتر سبب روانی جریان و باعث یکنواختی بهتر چندسازه در هنگام ساخت می‌گردد.

۴ درصد مواد جفت کننده استفاده گردیده است در گروه بعدی (b) قرار می‌گیرد.

با توجه به جدول تجزیه واریانس مشخص شده است که اثر متقابل میان نوع و درصد جفت کننده بر مقاومت خمشی در سطح ۵ درصد معنی دار است. همان‌گونه که در شکل ۶ نشان داده است، استفاده از ۲ درصد جفت کننده G-3216 سبب افزایش مقاومت خمشی نسبت به سایر تیمارها شده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که استفاده از ۲ درصد جفت کننده G-3216 در گروه برتر (a) قرار داشته که نسبت به ۲ درصد جفت کننده

شکل ۵- اثر مستقل درصد جفت کننده بر خواص خمشی چندسازه چوب پلاستیک

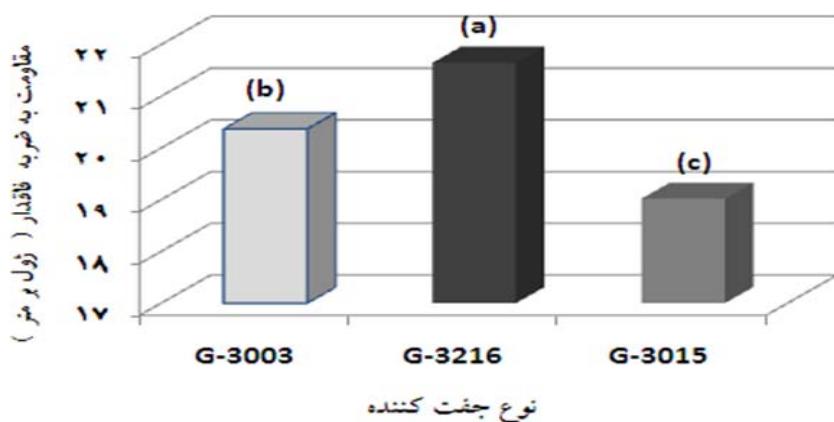
شکل ۶- اثر متقابل بین نوع و درصد جفت کننده بر مقاومت خمشی چندسازه چوب پلاستیک

اثرات مستقل نوع جفت کننده بر مقاومت به ضربه فاقدار در سطح ۵ درصد معنی دار است. همان‌گونه که در شکل ۷

مقاومت به ضربه فاقدار با توجه به جدول تجزیه واریانس مشخص شده است که

کننده G-3216، نقطه ذوب کمتر و شاخص جریان مذاب بالاتر این نوع جفت کننده بوده است. Matuana و همکاران (۲۰۰۹) مقایسه انواع جفت کننده مالییکی با وزن مولکولی مختلف (MW) شامل G-3216 با وزن مولکولی ۳۹۰۰۰ و G-3015 با وزن مولکولی ۴۷۰۰۰ را مورد توجه قرار دادند. نتایج آنان نشان داد که استفاده از جفت کننده G-3216 با وزن مولکولی کمتر توانسته مقاومت‌های مکانیکی فراورده‌های چندسازه چوب پلاستیک را افزایش دهد.

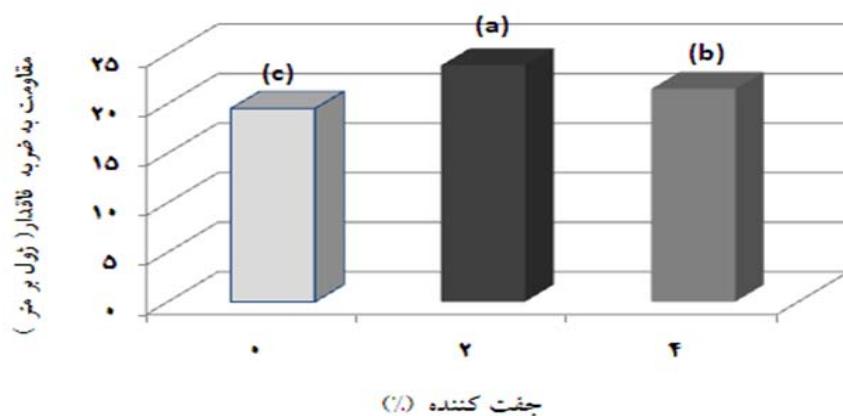
مشخص شده، نتایج نشان داده است که استفاده از جفت کننده G-3216 سبب افزایش مقاومت به ضربه فاقدار نسبت به دو نوع جفت کننده دیگر شده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که استفاده از جفت کننده G-3216 در گروه برتر (a) قرار داشته که نسبت به جفت کننده G-3003 که در گروه بعدی (b) قرار داشته دارای افزایش ۶/۲۸ درصدی است. (c) یکی از دلایل افزایش مقاومت به ضربه فاقدار در جفت

شکل ۷- اثر مستقل نوع جفت کننده بر مقاومت به ضربه فاقدار در چندسازه چوب پلاستیک

عامل جفت کننده مورد بررسی قرار گرفت. آنها نتیجه گرفتند که جفت کننده MAPE اثر بهتری نسبت به سایر جفت کننده‌ها داشته و دلیل آن را وجود اتصال قوی‌تر ترکیب عدد اسیدی، وزن مولکولی و غلظت جفت کننده در قدرت اتصال چندسازه چوب پلاستیک مؤثر می‌دانند. عامل جفت کننده با وزن مولکولی بالا و عدد اسیدی متوسط باعث بهبود اتصال می‌شود (Lu, 2005). در این بررسی نیز مشخص شده است که شماره اسیدی بالاتر، نقطه ذوب کمتر، دانسیته بیشتر و وزن مولکولی بالاتر جفت کننده مالییکی بلیپروپیلنی از نوع G-3216 از جمله فاکتورهای مؤثر در افزایش خواص مکانیکی است.

همان‌گونه که در شکل ۸ مشخص شده است اثرات مستقل درصد مواد جفت کننده در چندسازه چوب پلاستیک در سطح ۱ درصد بر مقاومت به ضربه فاقدار در چندسازه چوب پلاستیک معنی‌دار شده است. نتایج مقاومت به ضربه فاقدار نشان داده است که استفاده از ۲ درصد جفت کننده سبب افزایش مقاومت به ضربه فاقدار نسبت به ۴ درصد جفت کننده گردیده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که در زمان استفاده از ۲ درصد جفت کننده مقاومت به ضربه فاقدار در گروه برتر (a) قرار می‌گیرد. در تیمارهای که از ۴ درصد مواد جفت کننده استفاده گردیده است در گروه بعدی (b) قرار می‌گیرد. در بررسی دیگری ۷ نوع

شکل ۸- اثر مستقل درصد جفت کننده بر مقاومت به ضربه فاقدار در چندسازه چوب پلاستیک

تحقیق قرار گرفت. چندسازه های ساخته شده به همراه

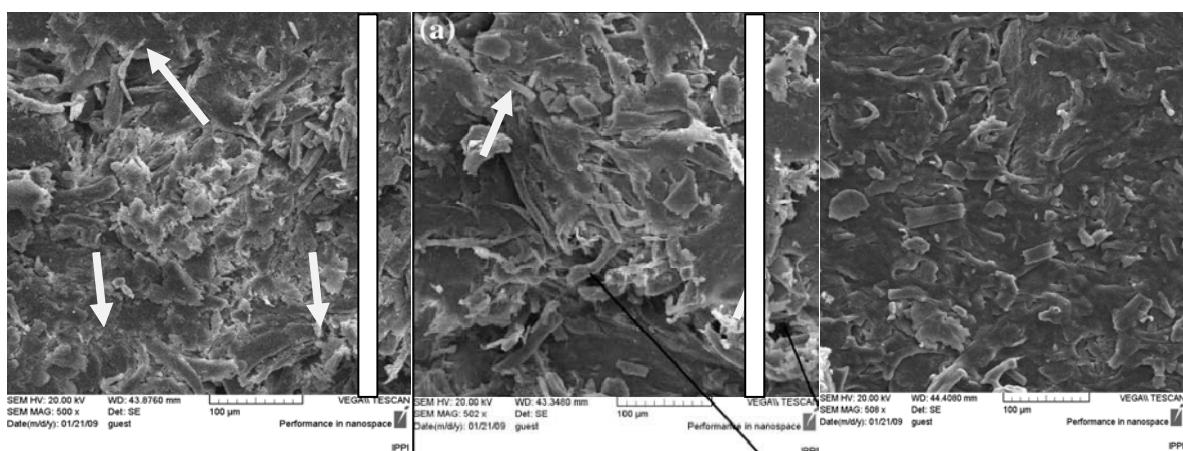
درصد های مختلف جفت کننده در شکل ۹ مشاهده

مطالعات میکروسکوپ الکترونی پویشی (SEM):

چندسازه های چوب پلاستیک ساخته شده با سه نوع

جفت کننده توسط میکروسکوپ الکترونی پویشی مورد

می شود.

شکل ۹- تصاویر میکروسکوپ الکترونی پویشی نمونه های کششی (تصویر راست نمونه جفت کننده G-3216، تصویر وسط جفت کننده G-3003

تصویر سمت چپ نمونه جفت کننده G-3015- (فضاهای خالی)

استفاده از این نوع جفت کننده سبب پخش مناسب تر مواد چوبی نسبت به دو نوع جفت کننده دیگر شده که می تواند به میزان گرانروی مناسب تر آن ارتباط داشته باشد. همچنین تصاویر میکروسکوپی نشان دادند که بهبودی بین زمینه پلیمر و مواد چوبی در هر سه نوع جفت کننده مالیکی پلی پروپیلنی پدیدار شده است.

حضور حفره ها در سطح شکست نمونه حاوی پلی پروپیلن به همراه جفت کننده G-3015 نشان از اتصال ضعیف بین ماده لیگنوسلولزی و ماتریس پلیمری دارد. به طوری که در مقایسه با این تصویر سطح شکست نمونه حاوی G-3216 را نشان می دهد که با حفرات کمتر و پوشش مناسب تر، اتصال بهتری بین ماده زمینه و ماده لیگنوسلولزی داشته است.

مولکولی و غلظت عامل جفت کننده در قدرت اتصال چندسازه چوب پلاستیک مؤثر است. به طوری که عامل جفت کننده با وزن مولکولی بالا و عدد اسیدی متوسط باعث بهبود اتصال می‌شود.

منابع مورد استفاده

- Annual book of ASTM standards (1999) American Society for Testing and Materials, 100 Barr Harbor Dr., West Conshohocken, PA 19428, United States
- Felix, J.M., Gatenholm, P., and Schreiber, H. P., (1993). Controlled Interaction in cellulose-polymer composites. I effect on Mechanical properties. *Polym compos. J.*, 1993. 14. 49.
- Krzysik, N. and Yangquist, B. (1991). Dependence of the mechanical properties of wood flour polymer composites on the moisture content. *Journal of Applied Polymer Science*, 68. 2069-2076.
- Li,Q and Matuana,L.(2003). Effectiveness of Maleated and Acrylic Acid-Functionalized Polyolefin Agents for HDPE-WoodFlour Composites. *Journal of Thermoplastic Composites Materials* Nov.2003 vol.16,551-564
- Lu John Z., Wu Qinglin, Negulescu Ioan I.(2005). Wood-Fiber/High-Density-Polyethylene Composites: Coupling Agent Performance: *Journal of Applied Polymer Science*. 96. 93–102.
- Maldas, D., and kokta, B. r. (1989). Improving Adhesion of wood fiber with polystyrene by the chemical Treatment of fiber with a coupling Agent and the Influence on the Mechanical properties of composites. *J. Adhes. Sci. Technol.* 3(7): 529-539.
- Matuana .(2009). patent No: US 7605197B2 Oct.20,2009
- Meyrs EG, Chahyadi IS, Gonzalez C, Coberly CA (2003) Wood fibres/polymer composites: fundamental concepts, processes, and material options. Forest Product Society, Madison, USA
- Stark NM, Rowlands RE (2003) Effects of wood fiber characteristics on mechanical properties of wood/polypropylene composites. *Wood Fiber Sci* 35:167–174

بحث

استفاده از سه نوع جفت کننده مالیکی پلیپروپیلن (MAPP) و آرد باگاس در تولید چندسازه چوب پلاستیک مورد توجه قرار گرفته است. جفت کننده مالیکی در سه سطح (G-3003, G-3216 و G-3015) و مقدار مصرف جفت کننده نیز در سه سطح (صفر، ۲ و ۴ درصد وزنی) به عنوان عوامل متغیر با ۴۰ درصد آرد باگاس در نظر گرفته شده است.

نتایج نشان داده است که استفاده از ۲ درصد جفت کننده G-3216 سبب افزایش مقاومت‌های مکانیکی نسبت به سایر تیمارها شده است. با مقایسه میانگین‌ها به روش دانکن نیز ملاحظه می‌شود که استفاده از ۲ درصد جفت کننده مالیکی پلیپروپیلنی G-3216 در گروه‌های برتر قرار داشته است. به نحوی که نقش برجسته جفت کننده مالیکی در افزایش مقاومت‌های چندسازه مشهود است. نقطه ذوب کمتر در جفت کننده G-3216 و همچنین شاخص جریان مذاب بالاتر سبب روانی جریان و باعث یکنواختی بهتر چندسازه در هنگام ساخت می‌گردد.

چندسازه‌های چوب پلاستیک ساخته شده با سه نوع جفت کننده مالیکی پلیپروپیلنی توسط میکروسکوپ الکترونی پویشی SEM مورد تحقیق قرار گرفت. حضور حفره‌های بیشتر در سطح شکست نمونه حاوی پلیپروپیلن به همراه جفت کننده G-3015 نسبت به دو جفت کننده دیگر نشان‌دهنده اتصال ضعیف بین ماده لیگنوسلولزی و ماتریس پلیمری است. همچنین تصاویر میکروسکوپی نشان دادند که جفت کننده مالیکی پلیپروپیلنی پدیدار شده است. بنابراین توزیع مناسب مواد، ترکیب عدد اسیدی، وزن

Investigation on Morphological and Mechanical Properties of Coupling Agents on Bagasse Polypropylene Composites

A. Nourbakhsh^{1*} and A. Kargarfard²

1*- Corresponding author, Associate Prof., Wood Science and its Products Research Division, Iran Research Institute of Forests and Rangelands, Tehran, Iran, Email: noubakhsh_amir@yahoo.com

2-Associate. Prof., Wood Science and its Products Research Division, Iran Research Institute of Forests and Rangelands, Tehran, Iran

Received: Jan., 2015

Accepted: Mar., 2015

Abstract

The main objective of this research was to study the potential of bagasse fibers as reinforcement for thermoplastics as an alternative to wood fibers. The effects of three grades (Eastman G-3003, G-3015 and G-3216) of coupling agents on the mechanical properties were also studied. In the sample preparation, one level of fiber loading (40 wt.%) and three levels of coupling agent content (0, 2 and 4 wt.%) were used. For overall trend, with addition of three grades of the coupling agents, tensile, flexural and impact properties of the composites significantly improved, as compared with untreated samples. In addition, morphological study (SEM) revealed that the positive effect of coupling agent on interfacial bonding. The composites treated with G-3216 gave better results in comparison with G-3003 and G-3015 in which, There are some voids where the fibers have been pulled-out. The presence of these voids means that the interfacial bonding between the fiber and the matrix polymer is weak. This could be caused by the high melt viscosity of G-3216 Coupling agent.

Keywords: Bagasse fibers, polypropylene, eastman G-3003, G-3015 and G-3216, mechanical properties, SEM.